

Poština plaćana
v gotovini

Ponedeljek

Leto III.

Ljubljana, 21. januarja 1929.

Stev. 3

Vse hrvatske stranke razpuščene

Včeraj je zagrebska policija po nalogu notranjega ministra izročila predstavnikom HSS, HFSS, HSP in HPS dekrete o razpustu teh strank – Imovina strank je zaplenjena, prostori pa uradno zapečateni – Listi razpuščenih strank niso ustavljeni

Zagreb, 20. januarja. Danes med 12. in 13. uro so policijski organi izročili predstavnikom Hrvatske seljaške stranke, Hrvatske federalistične seljaške stranke, Hrvatske stranke prava in Hrvatske pučke stranke (klerikalne) dekrete zagrebskega policijskega ravnateljstva, s katerimi se obveščajo, da so vse imenovane stranke v smislu zakona o zaščiti države razpuščene in zabranjeno njihovo nadaljnje delovanje. Zadevni dekreti se glase:

Predmet: Politične stranke verskega in ple-
menskega obeležja — razpuščene.

ODLOK.

»Na osnovi naredbe ministrstva notra-
njih del I. B broj 1071 z dne 17. januarja 1929,
objavljeno z dopisom velikega župana za-
grebske oblasti dne 20. januarja 1929 broj
1004, s katero se v smislu člena 3. zakona
o zaščiti javne varnosti in reda v državi z
dne 6. januarja 1929 odreja, da se politična

udruženja in stranke s ciljem, predvidenim v
točki 1, in one, ki nosijo versko in plemen-
sko obeležje, zabranijo, razpušča policijsko
ravnateljstvo naslovno stranko in ji zabra-
njuje vsako nadaljnje delovanje.

Obenem se odreja popis celokupne imo-
vine te stranke in se gotovina ter vrednostni
papirji deponirajo pri sodišču v Zagrebu,
za ostale premičnine in nepremičnine pa naj
označi stranka predstavnika, ki bo po odo-
brenju tukajšnjega policijskega ravnatel-
stva prevzel to imovino na čuvanje po za-
koniti odgovornosti. Izvedba tega odloka se
poverja uradniku tukajšnjega policijskega
ravnateljstva . . . , o čemur se obvešča pred-
stavniki stranke . . . »

Zagreb, 20. januarja 1929.

DR. VRAGOVIC s. r.,
policijski ravnatelj.

Policijski organi so ta odlok takoj izvršili. Prostori
HSS in HSP so bili zapečateni ter nabit na vrata na-
slednji opomin: »Pozor, policijsko zapečatenol« Pro-
stori HFSS in HPS niso zapečateni, ker se nahajata v
teh prostorih tudi redakciji strankinih glasil »Hrvata«
in »Narodne Politike«, ki doslej še nista ustavljena. V
prostorih HSP je bila najdena manjša vsota denarja,
ki jo je policija zaplenila. V vseh prostorih je bil izvr-
šen komisijonalni popis imovine.

Vest o razpustu hrvatskih strank se je naglo raz-
širila po vsem mestu, ni pa izzvala posebne senzacije,
ker se je s tem že itak računalo.

Sarajevo, 20. januarja. Tukajšnja policija je danes
izročila predstavnikom lokalnih organizacij Jugoslo-
venske muslimanske organizacije in Hrvatske se-
ljaške stranke dekrete, po katerih sta obe stranki v
smislu zakona o zaščiti države razpuščeni in jima je
zabranjeno vsako nadaljnje delovanje.

Ljubljanski Orjunaši na svobodi

Štirimesečna preiskava ni mogla ugotoviti ničesar, kar bi kazalo na kakršnokoli njihovo so-
krivdo pri umoru Egidija Perica — Zato so bili včeraj vsi izpuščeni

Ljubljana, 20. januarja.
Danes ob 13. so bili izpuščeni iz pre-
iskovalnega zaporu ljubljanski Orjunaši
inž. Marko Kranjc, Drežič Verbič, Lipe
Kosec, Ivan Šemrl, Ciril Krašovec, Jo-
sip Kuček, Herman Šolar in Gašpar Sla-
vec, ki so bili štiri mesece v preiska-
vi zaradi suma soudeležbe pri zagonet-
nem umoru Egidija Perica, ustrejenega
v noči od 7. na 8. sept. na stanovanju v
Koleziji. Izkazalo se je, da je bil sum
vsake soudeležbe navedenih Orjunašev
na umoru neosnovan.

Na osnovi materijala, ki ga je zbral
preiskovalni sodnik, je državnemu
pravdniku pripadla odločitev, ali naj
inž. Kranjca in tovariše stavi pod ob-
tožbo ali izpusti na svobodo. Po vse-
stranski proučitvi materijala je končno
državno pravdnikstvo spoznalo, da ni
nobene dokaza o kakršnokoli krivdi
ali sokrivdi aretiranih Orjunašev in je
zatorej predlagalo ustavitve preiskave,
čemer je minister pravde ugodil.

Zagonetka zavratnega umora, čegar
žrtev je bil postal Egidij Peric, ostane
torej še nadalje zavita v kopreno miste-
rijoznost. Izven dvoma pa je seveda,
da bodo preiskovalne oblasti še nadalje
vršile poizvedovanja, da razsvetlijo to
nenavadno mračno kriminalno afero.

Historijat tragičnega dogodka v Koleziji

je vsem čitateljem gotovo še v svežem
spominu. Egidij Peric, bivši tržaški tr-
govec, je bil svoj čas upoštevan član
ljubljanske Orjuna. Polagoma pa so ga
začeli nekateri sumničati, da stoji v služ-
bi fašistov in posebej še, da je dalj-
razne informacije bivšemu italijanskemu
konzulu v Ljubljani, markiju Gavottiju.
Ko je Egidij Peric lani 7. septembra
po 20. uri zvečer sedel v kuhinji s svojo
soprogo Almo za mizo in igral domino,
je nenadoma treščil skozi okno strel in
pogodil Perica smrtno. Učinek naboba-
ne krogle, izstreljene iz karabinke s
sosedne, novo zgrajene hiše na razda-
ljo 15 metrov, je bil tako močan, da je
razbil kosti levega nadlehta in jih raz-
pršil, nato prodir v prsi ter raztrgal
aorto, da je nastopila takojšnja smrt za-
radi izkrvavitve. Še isto noč je bil Egi-
dij Peric prepeljan v mrtvašnico pri
Sv. Krištofu in po obdukcijski pokopan v
nedeljo 9. septembra.

Aretacije in razvoj preiskave

Policija je takoj po umoru uvedla ši-
roko preiskavo in zasledovanje moril-
cev. Proti jutru usodno noč sta bila
aretirana Orjunaša Josip Kuček in Lipe
Kosec, stanišča v Rožni dolini. Tekom
naslednjih dni je policija zaslišala celo
vrsto oseb, ki so svoj čas v Orjunu igra-
le važnejšo vlogo. Sledile so aretacije
Šemrla na Bledu, Verbiča v Ljubljani,
vrtniškega industrijskega Jelovška in

njegovega uradnika Krašovca, zatem
inž. Kranjca, ki se je sam na izdano ti-
raško takoj vrnil s sokolskega zleta v
Skopju, in končno Hermana Šolarja ter
2. decembra še Gašparja Slavca. G. Je-
lovšek, o katerem se je govorilo, da so
pri njem našli arzenal orožja, je bil v
decembru žopet izpuščen, dočim so vsi
ostali bili pridržani v preiskovalnem
zaporu.

Z vsi vestnostjo je preiskovalni sod-
nik dr. Kravina začel s pomočjo poli-
cijskih organov zbirati podatke, ki naj
bi v katerikoli smeri potrdili sum o po-
sredni sokrivdi aretirancev. Klerikalni
listi, njim na čelu »Slovenec«, so vpi-
zorili besno kampanjo z raznimi »raz-
kritji«, o katerih bodo sedaj pač imeli
priliko pojasniti, iz kakšnega vira so jih
črpali.

Po štirih mesecih

Ko se je poleglo razburjenje javno-
sti in so se umirili tudi hujšaki, so se
kmalu začele širiti govorice, da pre-
iskava nikakor ne more upravičiti suma
gleda krivde ali sokrivde aretirancev
na umoru Egidija Perica. Ze pred me-
secem so v ljubljansko javnost pronicale
vesti, da bodo aretirani Orjunaši v krat-
kem izpuščeni iz preiskovalnega zapo-
ra.

To se je danes končno zgodilo. Z iz-
pustom omenjenih Orjunašev na svo-
bodo pa ni samo ovržen sum glede so-
krivde na umoru Egidija Perica, marveč
je preiskava tudi dokazala, da so bili
vsi ostali očitki, ki sta jih »Slovenec«
in za njim zagrebski »Hrvat« nagma-
dila v svojih »razkritjih«, neosnovane.

Procedura izpustitve

Preiskovalni sodnik dr. Kravina je za-
pleteno preiskavo zaključil 9. decembra,
nakar je zelo obsežni akt izročil držav-
nemu pravdnikstvu. Referent državnega
pravdnikstva je spise temeljito proučil.
Izčrpano poročilo s predlogom, da se ka-
zensko postopanje ustavi, je državni
pravdnik predložil višjemu državnemu
pravdniku, ki je spise odposlal 3. janu-
arja v Beograd pravosodnemu ministru,
da odloči o predlogih državnega pravd-
nika.

Načelnik oddelka za Slovenijo dr.
Mastnak je 15. januarja kot referent
predložil spise ministru pravde dr. Sr-
skiću, ki je podpisal odlok, da se vsi
osumnjenici takoj izpuste na svobodo,
ker preiskava ni mogla dognati nobene-
ga dejstva, iz kojega bi se dalo sklepati
na kakršnokoli njihovo sokrivdo pri
umoru Egidija Perica.

Z jutranjim beografskim brzovlakom,
ki je imel le 59 minut zamude, je danes
prispeel g. dr. Mastnak v Ljubljano ter
se takoj napotil k državnemu pravdni-
ku, kateremu je izročil odlok pravosod-
nega ministra. Nato se je pričela obi-
čajna procedura glede izpustitve.

Opoldne so še vsi Orjunaši v svojih
samotnih celicah mirno zavžili svoje
kosilo. Nikdo ni slutil ni, da mu bo že
čez nekaj minut zopet zašljalo sonce
svobode. Pač je eden imel pomoči po-
membne sanje, da je doma pri svoji
dobri mamki in da spava v udobni po-
stelji. . . . Zjutraj pa so to bile res le še
sanje.

Na svobodi

Okoli 12.30 so se začele odpirati v I.
nadstropju jetnišnice, celice, v katerih
so bili zaprti Orjunaši. Prvega so paz-
niki pozvali iz celice Drežiča Verbiča
in nato inž. Marka Kranjca, ki sta bila
na bolniškem odelku jetnišnice. Vest, da
sta svobodna, jima je sporočil službujo-
či paznik g. Franetič. Inž. Marko Kranjc
je bil v zaporu težko obolel na želodcu.
Zelo je šušljal in težka bolezen mu je
začrtala vidne znake. Drežič Verbič je
zadnji čas bolehal na hudi influenci.

Za Verbičem in Kranjcem so se od-
prla vrata celic še ostalih pritvorjen-
cem.

Vsi so bili pozvani v prostorno spre-
jemno sobo, kjer jim je bil prečitan od-
lok, da so svobodni, nakar so sprejeli od
jetniške uprave vse svoje depozite.

Ob 13. so vsi skupno zapustili mračne
zidove jetnišnice. Mirno in resno so od-
hajali tako, kakor so prihajali v zapor.

Kako so živeli v zaporu

Vsak petek je bilo na hodnikih v I.
nadstropju, kjer so preiskovalni sodniki,
izredno živalno. Svoji pritvorjencev
so trumoma prihajali do preiskovalnega
sodnika za dovoljenje obiska. Tam so se
mnogi seznanili in navezali med seboj
prav iskreno prijateljstvo, kajti nesre-
ča družil človeka. Prihajali so očete,
dobre mamice, sestre, bratje in tudi
mnogi prijatelji. Tudi zadnji petek,
18. t. m. je bil precejšen naval obisko-
valcev. Vsi so nestrpno čakali, da so
mogli v sprejemni sobi jetnišnice govo-
riti s pritvorjenci.

Paragraf 134 in 134 dni zaporu

Inž. Marko Kranjc se je takoj po iz-
pustitvi napotil na svoj dom na Pru-
lah. Z Drežičem Verbičem sta jo ma-
hala po Mostnem trgu. Kar zagledata
Markovo soprogo, ki je ostrmela v pre-
senečeno:

— Ali so sanje ali resnica? Marko!
Marko!

Bila je resnica in vsa srečna sta od-
šla domov k svoji mali hčerki.

Popoldne je poseetil inž. Kranjca na
domu star prijatelj. Med pogovorom ga
je vprašal tudi, koliko časa je bil prav
za prav zaprt.

— Prav zanimiva številka. Osum-
ljen sem bil zavratnega umora po § 134.
k. z. in ravno toliko dni sem bil v za-
poru. . .

Praznično zatišje v Beogradu

Zaradi praznikov je vladalo včeraj v Beogradu popolno politi-
čno zatišje — Preselitev vladnega predsedstva in nekaterih mi-
nistrstev v nove prostore

Beograd, 20. januarja. Zaradi odsotnosti
kralja, ki je sinoči odpotoval na Beje in
današnja velika praznika sv. Jovana
je počivajo danes vse politično življenje.
Predsednik vlade general Živković je pri-
šel davi v svoj kabinet v ministrstvu no-
tranih del, kjer je sprejel nekoliko višjih
uradnikov, med njimi tudi pomočnika mi-
nistristva notranih del, Žiko Lazića. Veči-
na ministrstev, ki so odsotni iz Beograda,
se vrne šele noči.

Beograd, 20. januarja. Da bi se čim bolj
koncentriralo delo, je predsednik vlade
Živković odredil, naj se kabinet predse-
dnstva vlade preseli v zgradbo ministrstva
notranih del na Obličevem vencu, kjer se
že nahaja kabinet ministra notranih del.

V dosedanjem predsedništvu vlade, ki
se nahaja v zgradbi ministrstva zunanjih
del, bo predsedništvo vlade obdržalo le
par sob, v katerih bo uradoval minister
brez portfelja Nikola Uzunović. Predsed-

nik vlade general Živković bo v teh pro-
storih samo predsedoval sejani ministrske-
ga sveta in izjemoma sprejemal uglednej-
še osebnosti.

S 1. aprilom se vsi uradi predsedništva
vlade, kakor tudi vsi uradi ministrstva no-
tranih del preselijo v novo veliko palačo, ki
je bila pravkar dograjena v ulici Mloša
Velikega. V to zgradbo se nadalje vsele
ministrstvo za šume in rude, poljedelstva,
aorane reforme in po vseh priključiti tudi mi-
nistristvo za socialno politiko. Ta palača
je sedaj največja v Beogradu in razpolaga
s približno 250 prostori in v zračni so-
banami. Namenjena je samo za urade.

V neposredni bližini te palače je tudi
zgradba prometnega ministrstva, ki pa še
ni dograjena. V to zgradbo se bodo vseli-
li vsi oddelki tega ministrstva, morda na
tudi beograjska direkcija in generalna di-
rekcija železnice, ako ne bo doletel že uki-
njena.

Sneg še vedno ovira promet

Po vsej državi je nastopilo južno vreme — Snežnim zametom
so se pridružile nevarne lavine — Težkoče na liskih progih —

Beograd, 20. januarja. Mraz je znat-
no popustil. Po vsej državi je nastopilo
južno vreme. V področju beograjskega
železniškega ravnateljstva so odstra-
njene vse prometne ovire, ki so nastale
radi snežnih zametov. Vlaki imajo sicer
še vedno znatnejše zamude, ker morajo
radi zledenih prog voziti previdnejše,
vendar pa se razvija promet dokaj nor-
malno. Na Savi in Dunavu pa je zaradi
ogromnih ledenih mas ves paroplovni
promet ustavljen.

Zagreb, 20. januarja. Četudi so snež-
ni zameti prenehali in je nastopilo tople-
jše vreme, se v železniškem prometu
kljub temu pojavljajo velike prometne
ovire. Liska proga, na kateri je bil pro-
met zaradi snežnih zametov več dni
ustavljen, je bila včeraj z velikim na-
porom toliko očiščena, da je bil za dan-
es napovedan že zopet redni promet
vlakov. Res sta že sinoči v obeh sme-
reh odpejala brzovlaka, tako iz Zagre-
ba kakor iz Splita. Oba vlaka pa sta
se morala zopet vrniti na odhodne po-
staje, ker so se na progi pojavili zaradi
južnega vremena snežni plazovi, ki so
progo znova zatrpali. Med postajama
Plaško in Blato se je vsula na progo z

višine kakih 1500 metrov ogromna
snežna lavina, ki je zatrpala progo z
več metrov visoko snežno plastjo. Več
sto delavcev je vso noč in ves današ-
nji dan razkopavalo snežene mase, ta-
ko da se je po 20urnem napornem de-
lu posrečilo očistiti progo. Nocoj so zo-
pet odpejali iz Zagreba in iz Splita
redni vlaki. Promet pa je še vedno ze-
lo nesiguren, ker obstoja nevarnost no-
vih lavin.

Nič boljše niso razmere na ostalih
gorskih progah zagrebske železniške di-
rekcije. Na včinihni progi med Bano-
vo Jarugo in Virovitico je običajl ose-
bni vlak v snegu, ki ga je nasula na
progo strahovita burja. Z obeh strani
so bili poslani na pomoč pomožni vlaki
z delavskimi oddelki, ki so morali vsi
noč odkopavati sneg, tako da je vlak
šeše danes dopoldne lahko nadaljeval
vožnjo. V ostalem pa vlada v Zagrebu
in na Hrvatskem razmeroma toplo in
južno vreme.

Karlovac, 20. jan. Ker je Kolpa na več
krajih zmrznila, je običajl ves prevoz
lesa in drv. Zato se je bati, da bodo
cene lesa in drv ponovno poskočile.

Ravnatelj Poštne hranilnice v Ljubljani odstavljen

Ljubljana, 20. jan. Po telefo-
ničnem nalogu generalnega ravnatelja
Poštne hranilnice dr. Nedeljkoviča je bil
včeraj odstavljen ravnatelj ljubljanske
podružnice Poštne hranilnice dr. Orel,
ki je takoj izročil agente svojemu na-
mestniku, tajniku dr. Vidmarju.

V beograjskem brzovlaku okra- den Slovenec

Zagreb, 20. januarja. V beograjskem brzo-
vlaku je bil danes okraden železniški urad-
nik na Jesenicah Josip Grosek. V Novski
je na klopi zadremal. Ko se je v Sunli pre-
budil, je opazil da mu je neznan tat z no-
žem prerazal notranji žep v suknji ter mu
odnesel listino z železniško legitimacijo in
z raznimi društvi dokumenti. Denar je
imel k sreči v drugem žepu. Železniška po-
licija je uvedla takojšnje preiskavo, ki pa
je ostala brezuspešna. O tatu ni nobeneza
sode.

Občni zbor Zveze državnih nameščencev

Lepa manifestacija solidarnosti — Organizacija državnih uradnikov se poglablja in razširja — Razni aktualni predlogi

Ljubljana, 20. januarja. V beli dvorani hotela »Uniona« se je danes vršil tri ure trajajoči občni zbor Zveze državnih nameščencev za Slovenijo, ki je bil prav lepa manifestacija solidarnosti ter je potekel povsem mirno. Debatna se je vršila strogo stvarno. Občni zbor je bil dobro obiskani; od 34 organizacij je bilo zastopanih 26 s 153 delegati.

V slogi je moč

Načelnik Zveze g. Milan Paternoster je ob 9. dopoldne otvoril in vodil občni zbor. V svojem poročilu je kratko očrtal Zvezino delovanje v preteklem letu, poudarjajoč, da je bila njena glavna naloga poglobiti notranjo organizacijo ter priključiti nase vsa društva in stanovske organizacije državnih nameščencev. Poglobitev je dohro uspela. Zveza je drugače dosegla največji uspeh s tem, da se sedaj pripravljajo izplačilo uradniških razlik in da se posrečilo prevelikih kronskih vpokojencev v Ljubljani sami je Zveza nastopila proti dražnjivi ter je lani v oktobru priredila velik protestni shod, ki je imel lep moralni uspeh, ker so se shoda udeležili vsi uradniki od najvišjega do najnižjega. Kratko je nato g. načelnik začetel smernice dela za prihodnje poslovno leto. Zvezo čakajo težke naloge. Kratko razpravljajoč o sedanjih političnih situaciji je poudarjal, da je vlada pričela resno razmišljati, kako naj se izboljša materialni položaj uradništva. Uradniški aparat mora brezhibno poslovati. Naloga Zveze pa je, da sodeluje pri vseh vprašanjih, ki se nanašajo na rešitev izboljšanja gnotnega položaja državnih uradnikov. Opozorjal je dalje, da se letos ukine stanovanjski zakon in z njim stanovanjska zaščita državnih uradnikov, zato je potrebno da Zveza pazi na to, da hišni posestniki ne bodo državnim uradnikom neupravičeno zviševali najemnin. Končno je g. načelnik apeliral na solidarnost vseh stanovskih organizacij državnih uradnikov in njih samih. Zadostna moralna in materialna podpora od strani vseh organizacij daje Zvezi moč.

Tajniško poročilo

Zvezin tajnik g. Joža Bekš je nato podal zanimivo, prav pregledno poročilo o Zvezinem poslovanju in njeni notranji organizaciji. V daljšem eksperimentu je že današnje »Jutro« objavilo bistvene točke tega poročila, zato v naslednjem le še nekatere načelne izjave in ugotovitve.

Zveza je vlado in Narodno skupščino nujno pozvala da se izvede popolna reorganizacija državne uprave, ki naj bi bila usmerjena tudi na odstranitev ne kvalificiranega uradništva, izvede naj se depolitizacija uprave in zagotovi stalnost državnih nameščencev. Poročilo dalje navaja vse akcije, ki jih je Zveza pokrenila za izboljšanje materialnega in moralnega položaja državnih nameščencev, odnosno vpokojencev. Dosegla je, da so se začele prevajati kronske pokojnine na dinarske, zavzela se je za vpokojene delavce tobačne tovarne in je posvetila vso pozornost

vprašanju trajnih olajšav pri vožnji po železnicah tudi za vpokojence, osobito na vprašanju izplačila uradniških razlik. Poročilo dalje omenja v podrobnostih vse delo Zveze za konsolidacijo organizacije ter odločno odklanja očitke nekega političnega dnevnika, ki je Zvezi podtikal, da je »politična eksponirana« kake stranke. Zveza je strogo nepolitična in neustrankarska. Poročilo omenja še druga aktualna vprašanja, ki jih je imela Zveza v evidenci in ki jih je stremela rešiti uradništvu v prilog. Izraža željo, da bi se čimprej udeležili načrt glede gradnje lastnega Uradniškega doma.

Razmah organizacije

Diagam g. Ignacij Rus je podal pregledno poročilo o Zvezinem premoženju in denarnem poslovanju. Navedel je tudi pregledno statistiko o razmahu Zvezine organizacije. Začetkom leta 1928 je Zveza štela 28 organizacij in stanovskih društev s 7410 člani, koncem leta 1928 pa 32 organizacij s 7445 člani, a začetkom januarja sta k Zvezi pristopili še dve organizaciji. Nekatere organizacije so bile prav agilne. Fond za zgradbo Uradniškega doma znaša nad 10.000 Dtn.

»Naš glas«

Upravnik Zvezinega glasila »Naš Glas« g. Fran Petrovič je podrobno poročal o zgodovini in razvoju Zvezinega glasila, ki je prva leta štelo 4700 naročnikov, a je pozneje nazadovale in jih šteje sedaj le nad 1100. Zadnji čas je zanimanje za list začelo zopet naraščati.

O poročilih Zvezinih funkcionarjev se je razvila daljša stvarna debata zlasti o uredbi potnih in selitvenih stroškov, glede izplačila razlik in raznih odteglajev, osobito onih za poplavlence in nabavilne zadruge. V debato so posegli delegati iz Krškega g. Knez iz Maribora g. Vidic okrajni glavar dr. Oerlin poštini uradnik Čampa in Josip Prašnikar. Živahna je bila tudi debata o oblikatorni naročbi na »Naš Glas«. Občni zbor je sprejel predloge g. Kneza, s katerimi se Zveza poziva, da posreduje na merodajnih mestih za odpravo uredbe glede potnih in selitvenih stroškov, da se čimprej izvede izplačilo II. polovice razlik, da se izplačajo vse zaostale potnine in selitveni stroški in da se ukine uredba glede odteglajev za poplavlence.

Na predlog revizorja g. Ivana Rošana je bil nato staremu odboru podan absolutorij Občni zbor je končno sprejel predloge okrožne skupine v Kranju in Osrednjega društva nižjih poštinih in brzojavnih nameščencev glede vprašanja dovolitve voznih olajšav na železniških progah. Predlogi zahtevajo, da se vpokojencem dovolijo vozne olajšave na železnici. O tem vprašanju je podal daljšo izjavo predsednik Društva vpokojencev rač. direktor g. Svetek.

Pri končnih volitvah je bil izvoljen za nekaterimi izpremembami stari odbor z načelnikom g. Milanom Paternostrom.

Kralj na lovu v Belju

Beograd 20. januarja. Sinoči ob 10. je kralj odpotoval s posebnim dvornim vlakom v Belje na lov. V kraljevem spremstvu je bil tudi prof. dr. Reis. S kraljem so odpotovali tudi ministri vojske, general Hadžić, češkoslovanski poslanik Šeba in bivši ruski poslanik Strandman. Danes je bil na Belju prirejen velik lov. Nocoj ob 11. se je kralj zopet vrnil v Beograd.

Novi zakonski načrti

Beograd 20. januarja. V ministruvstvu pošte izdelujejo načrt zakona o unifikaciji poštne brzofavne in telefonske službe. Sestava tega zakona je poverjena komisiji strokovnikov, ki bo na podlagi praktičnih izkušenj predelala vse dosedanje predloge. V notranjem ministruvstvu izdeluje posebna komisija nov zakon za občine treh glavni mest Beograda, Zagreba in Ljubljane. Podrobnosti o tem zakonu še niso znane. V ministruvstvu poljedelstva je imenovanih več komisij, ki imajo nalogo proučiti vse zakonske načrte prejšnjih vlad, med drugimi zakon o živinoreji, zakon o direkcijski o poljedelski kredit in zakon o zadružništvu.

Zborovanje UJŽNB v Zagrebu

Zagreb, 20. januarja. Davi se je vršila v prostorih oblastne uprave skupščina delegatov Zveze jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev. Skupščina je predsedoval Ljerk Balikaš, ki je pozdravil prisotne delegate ter v otvoritvenem nagovoru podčrtal pomen kraljevih ukrepov z dne 6. januarja. Po razpravi o referatih posrednih funkcionarjev je bila soglasno sprejeta pozdravna brzofavka. Ni Vel kralju s katero izražajo delegati jugoslovenskih železničarjev svojo vdanost in ozdravljajo novi red v državi.

Kdo bo novi dunajski poslanik

Dunaj, 20. januarja. Prihodnje dni bo prisel bivši jugoslovenski poslanik Jelič, ki je imenovan za ministra dvora na Dunaj da uredi svoje oveselje in se oficijelno poslovi od diplomatskega zbora in avstrijske države. Kdo bo njegov naslednik, še ni znano. Kakor se izve, se bo najbrže vrnil na Dunaj bivši poslanik dr. Milan Milolevič, ki je bil pri zadnjih volitvah izvoljen za poslanca demokratske stranke in je zaradi tega zapustil poslaniško mesto na Dunaju. Tudi bivši tiskovni ataše Parežanin, ki je bil izvoljen za poslanca radikalne stranke in je po razpustu skupščine izgubil mandat, bo zopet prisel na svoje prejšnje mesto.

Na splošno zahtevo danes ob 14.30 zadnjikrat

Svetovna vojna II. del

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV.

Opozarjamo

na nocojšnji koncert orkestralnega društva Glasbene Matice ljubljanske ki se bo vršil ob 20. v dvorani. Filharmonično društvo. Koncertne točke bo izvajal godalni in veliki orkester pod vodstvom skladatelja L. M. Škerjanca. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni in zvečer pred koncertno dvorano. Vstopnice je še dovelj na razpolago.

„Ponedeljkov“ humor

— Dva meseca sem sedel za vrečo premoga! — No, potem se je pa premož zelo podražil! Lani sem sedel za vrečo premoga samo štiriinajst dni.

Pomorski si naroči kar zapored dva pečinovca.

»Ah! se oddahne, to pa to. Kadar sem izvrnil dva taka zelenca vase, čutim dva človeka v sebi.«

Potem se malce obotavlja, nato pa vzklizne:

»Pa saj res! Ako je v meni še nekdo drugi, počemu si ne bi ta možak privoščil takšne počemu kakor jaz?«

In vrli pomorščak je še temu naročil dve čaši pečinovca.

Dva sportulka se srečata na omeju dirkalnice.

»Vse kaže, da bodo stave na dirkah odpravljene,« reče prvi.

»E, kaj ne poveš?«

»Res, kar se mene tiče, mi je ta razvada požrla že precej denarja. Zato mi ne bo nič žal, ako se vadije zabramijo.«

»Razumem Ampak jaz sem miren, stavi ne bo nič zati.«

»Ne verjamete? Trdim, da bodo prepovalene. Koliko stavite?«

Bucek: »Poglej, prijatelj, takele so znanke značile pošte.«

Mucek: »Ah! Pa te se lepilo menda samo na letake, jeli?«

Upnik: »Priznajte, vsota, ki ste mi jo dolžni, je tako neznatna...«

Dolžnik: »...Da se mi celo čudno zdi, kako si jo upate nazaj zahtevati.«

»Do 35 leta boste nesrečno poročeni s svojimi možami,« je prerokovala vražarica nevesti.

»Kaj pa potlej?« — »Potem boste pa že vajena.«

Praktična navodila za zatiranje hripe

Ze v zadnjem »Ponedeljku« smo govorili o influenci in hripi, in o razliki med tema dvema boleznima, ki se pomotoma zamenjujejo in izostevata. Ker je v tem času segla hripa na naša tla, je važno vedeti, kako se zatira. Preden pa začnemo s pobijanjem bolezni, moramo vedeti, kako se širi.

Povzročitelj hripe

se drži nosnih sluznic in v grlu in prihaja s sluzom na dan. Če kašljamo, hrkamo ali kihamo prihi sluz skozi nos ali usta v podobi drobčkanih kapljic in se razprši v zraku. Oseba, ki vdihava zrak, zajema tudi kapljice, ki smo jih raztrosili pri kašljanju in kihanju. Epidemija hripe se torej širi takozvanim pršilnim potom.

Poleg te, najvažnejše vrste okuženja, pa nam preti še okuženje na več drugih načinih. N. pr. potom podajanja rok. Vsi vemo, da drže nekateri bolniki roko pred ustni, kadar kašljajo. To je čim vjudnostjo napram drugim ki pa prinaša ob času hripe nevarnost vsakomur, ki se z bolnikom rokuje. Roka bolnika je prav tako inficirana, kakor njegovo grlo in nos in kadar stisne pacient prijatelja ali znanca roko, mu stisne obenem v roko nekaj bacilov, ki popolnoma zadostajo za prenos bolezni.

To sta najnavadnejša načina prenašanja hripe. Bodo mo bolj pozorni na vse, ki se rokujejo z nami in pazimo prav tako, kakor na kašljanje in kihanje bolnikov ter na podajanje rok tudi na

jedilno orodje.

Nečiste žlice, vilice, čaše, razni predmeti, predvsem pisma, prenašajo hripa na najnevarnejši način, a zato zelo sigurno. Predviden človek se bo torej v slučaju obiska pri bolniku na hripa čval stiskanja rok. Ta čim vjudnostjo je marsikdo plašal z življenjem, ki bi si ga bil lahko ohranil. Saj menda ni treba ponavljati da se bacili posredstvom prijemov prenašajo dalje, na kruh, krožnik, jed in prihajajo skozi požiralnik v naše telo.

Izkustva so pokazala, da je v časih takih epidemij zelo nevarno obiskovanje zborovanj, gledališč in kinematografov. Kadar torij priredimo domov iz družbe in iz službe, je naša dolžnost, da si najprej umijemo roke in prilijemo vodo po možnosti še kakšno desinfekcijsko sredstvo. Dobro stori za svoje zdravje tisti, ki si izpere grlo s slano vodo.

Neposredno zatiranje hripe. Pomekli smo se o boju proti hripi v konkretnih primerih, ko prihajamo naravnosti v stik z bolniki ali pa ko smo v nevarnosti, da se bolezen nalezemo tam, kjer nimamo gotovosti, da smo pred njo sigurni. Zdjaj pa

Kratka zgodba

Arkadij Averčenko:

Pismo nežne ženske roke

Lepa dne sem prejel pismo, ki ga je napisala nežna ženska roka:

»Velečeni gospod! To vam piše ženska, ki je ne poznate, ki pa je strasno zaljubljena v Vas. Kaj ste storili z menoj? Mlada sem, trdijo, da sem tudi lepa in pikantna. Imam nešteto oboževalcev, toda odkar sem videla Vas, me ne zanima več noben mož. Jutri bom med osmo in deveto uro v restavrantu »Pri beli rozi«, kjer bom čakala na Vas. Da se spoznamo, imejte prosim pred seboj steklenico sekta znanke Mumm. Prisleda bom k vam in bila bova skupaj sekt in preživela bova lep, prijeten večer.

Strahno se veselim te avanture. Prijateljski vas pozdravlja

Vaša Ivanka.»

Parkrat sem prečital pismo in se odločil, da poiem v restavrant »Pri beli rozi«. Oblekel sem nov smoking, kupil šopek cvetja in sem bil ob osmih v restavrantu. Naročil sem si steklenico Mummia in čakal. Ura je bila devet, deset, Ivanke pa ni bilo. Čakal sem še uro popil iz leze vse sekti, plačal in nejevoljen odšel domov.

Par dni nato sem zvedel, da je bilo to pismo nežne ženske roke restavratierjeva ideja: dnevno je razposlal par ducevov takih pism mladim ljudem, in vedno je nasledilo nekaj kačinov. Na ta način je zvalil zlato mladino v svoj restavrant in vsak dan je prodal po več steklenic sekta znanke Mumm. In pri tem človek ni mogel biti celi izjezen niti kajti preživel je par ur v radostnem pričakovanju, končno pa je utopil svojo lezo v sekti.

Ta recept je priporočljiv zlasti mladim restavratierjem.

Kaznjenec št. 7513

in žganje

Iz življenja ravnatelja največje kaznilnice na svetu.

Ravnatelj newyorške kaznilnice Sing - Sang Lewis E. Lawes je mnogo pisal proti smrtni kazni na električnem stolu. Temu so se vsi čudili, ki so vedeli, da prisostvuje usmrtilcem.

V zvezi s tem je zelo zanimiv dogodek s kaznencem št. 7543 ki se je prišel pred kratkim Ravnatelj je kaznenca zadnje dni njegovega življenja često posecal jolažja za in ga končno vprašal kaj si želi. Kaznjenec mu je delal:

Hotel bi kot človek oditi v smrt toda tega nisem še nikdar poskusil. Kako naj bom sedaj miren in brezskrben! Ko bi moral pred smrtjo dobiti vsaj požirek žganja!

Klub naštrožili prepovedi, dati kaznencem piti zlasti onim, ki morajo umreti na električnem stolu, se je posrečilo ravnatelju da bi vsaj nekoliko omilil kaznencu njegov smrtni strah, poslati mu z zdravniškim receptom žganja.

Mnogo pozneje, preden je moral zločinec oditi na električni stol ga je ravnatelj še enkrat obiskal in ga vprašal za njegovo poslednjo željo. Kaznjenec je sedaj čisto mirno stal in ni zahteval žganja. Gledal je ravnatelja tistega moža ki sovraži smrtno kazen a se mora izvržiti nad človekom kateremu želi dobro. Ravnatelj je bil bled in je težko dihal.

Počutili se zelo dobro. Toda vam... mislim da bi koristil požirek žganja. Ravnatelj je zares z drhtečo roko zgrabil steklenko in popil plačo.

Na vaše zdravje je delal morilec. Želim vam tudi v bodoče mnogo sreče!

Zločinec je v spremstvu baznikov odšel iz celice in nameril korake proti dvorani smrti — na električni stol.

se pogovorimo še o borbi, ki jo vodi vsak človek proti hripi, ker ji neče podleči.

Kdor boče ostati zdrav mora krepiti telo in stopinjati njegovo odpornost. Če je človek dovolj krepak, ne podleže bolezni. Odpornost je posebno važna tedaj, če gre paralenlo s boleznijo tudi nevarnost njenih posledic. Pri hripi l. 1918. se je pokazalo, da zapuša epidemija pri tistih, ki so jo slabo in površno preboleli, nekakšne vrste spalne dispoziicije. Imenovali so jo naravnost spolno bolezen.

Med tisto, kar slabi našo moč in odpornost, štejejo v prvi vrsti

narkotika in spirtuozne.

Pivec in kadilec sta hripi mnogo bolj izpostavljeni kakor abstinent in nekadilec. Kajenje in pitje draži sluznico, dopušča ekscese, kakršnih si ne dovoli nepivec in nekadilec. Kar pa jača organizem in onemogoča njegove bolezni, so sprejodi gibanje na prostem, zrak, globoko dihanje, plemeniti sporti, zračenje stanovanj, ne pretrpano kurjenje prostorov, v katerih se zadržujemo itd. Držimo se pravila, da zahtevajo stanovanjski prostori posebno v časih takih epidemij kot je n. pr. hripa, čestega zračenja, mnogo svetlobe in primerne temperature. V takih okolišnih se bomo lahko ubranili bolezni. Drugi, nad vse važni činitelji, ki ovirajo pojav bolezni, je

na vitaminih bogata hrana.

Naša kuhinja je dandanes že močno kulturna. S kuhanjem prekuhanjem, praženjem in drugimi načini izgubi hrana večji del svojega bistva. Zato bi morali v čim večji meri zavijati surovo hrano, seveda le kolikor jo lahko zločede prenese. Sadju in sočju gre prednost pred umetnimi vitamin-skimi preparati, ki pa so še vedno pred narazličnejšimi kuhinjskimi, katere odzemo živilom prirodno krepilno.

Treba pa je skrbeti še za drugo: za redno odvajanje bodisi s kopelmi ali s frolozjo, kar je pač najnaravnejše. Čaji in ostala sredstva prihajajo v poštev šele potem, če odrežejo naradni pripomočki.

Hripa končno komplicira celo vrsto bolezni. Naj naštejemo le nekatere:

sladkorna bolezen slabo in malekrovnost, atrofijokloroza, jetika

ki so glavne in najhujše med drugimi. Znanost je n. pr. da je pri epidemijem pojavu hripe l. 1918. podleglo mnogo mladih ljudi. Iz tega pa ne smemo napraviti zaključka, da hripa ni nevarna ostalom. Nevarna je starim ljudem, in še kako! Zato naj se posebno čuvajo tisti, ki trpe na srcu! — Zdravnik.

Privatno življenje angleškega prestolonaslednika

Pripoveduje njegov intimni prijatelj Harry Preston.

Njegovo kraljevsko visočanstvo me je že ponovno počastilo s svojo družbo tako tudi zadnjič ko sva se po obedu udeležila boxmatcha, kjer sem mogel najbolje spoznati njegovo pravo bistvo, kajti sport vokaže pravega človeka.

Nekoč so me vprašali, kdo je najzanimivejši človek, ki sem ga našel v svojem življenju — jaz imam namreč že 70 let. Po kratkem premisleku sem izjavil, da je ta človek nedvomno waleski princ. Pomislite — on je prestolonaslednik Njegove položi je zvezan z najraznovrstnejšimi težavami. Številu njegovih dolžnosti je skoraj brezmejno. Njegove obveznosti natram javnosti mu nalagajo breme, od katerih bi omagal naveden človek. Da doseže uspehe mora biti državnik, atlet, diplomat, svetSKI človek in kralj. Predvsem pa mora biti mož. Princ je ideal telesnih sposobnosti ter je lahko zrl z vsakemu mladeniču povojne generacije. Princ vstaja rano izra tenisa, plava gre na lov, telovadi izra zof in tako dalje. Živi preprosto, kakor je preprosto tudi njegovo bivašče.

Na svojem potovanju, ki je trajalo skoraj pol leta je preskusil vse klimatične razmere, od zimskega mraza do vročine v Nigeriji. Bil je v Avstraliji, Novi Zelandiji, Južni Afriki, Kanadi, Indiji in povsod so ga zivljili kot človeka. Bogati farmariji ki se ne menijo dosti za kraljevska visočanstva, se svidijo z njim, se razgovarjajo in po njegovem odhodu si morajo priznati: To je pravi človek!

Princ potuje v Južno Ameriko — znano je, kako kritični so tamonjni narodi — in po njegovem odhodu se je uzled Anglije znatno povzkal. To je delstvo.

Nekoč sem bil s princem pri boxmatchu v Albert Hallu. Številno občinstvo se je pričelo vznemirjati, ker ni moglo dobro videti dvoboja, ki mu ni bil všeč. Princ je stopil v areno kjer je imel kratak nagovor. Čez pol minute se je občinstvo pomirilo in ko se je princ vrnil na svoj prostor, je vladal povsod red in mir.

In pri obisku v Brigtonu! Liko je kakor iz skafa. Klub temu je čakala princesa velikan-ska množica. Ko je princ dospel na kolo-dvor je bila množica razočarana, kajti za-dovoliti bi se morala samo z čedanjem njegovega zapretega avtomobila. Toda princ je hitro razumel položaj in zahteval dežni plašč. Na razpolago je bil samo star volaški plašč umazan in raztrzan. Princ ga je ob-lekel in ukazal odpreti avtomobil. In tako se je peljal v odprtem vozu v starem uma-zanem plašču skozi množico, ki ga je na-vdušeno pozdravljala.

To je le drobne prinčevega značaja, toda te poteze so znak pravega vladarja in pravega človeka.

Ali že veš,

da dobiš najnovejšo in najboljšo teposlovno ko: znanstvene knjige

v najmodernejši knjižnici

DELAVSKE ZBORNICE na Miklošičevi cesti v Ljubljani. — V knjižnici se lahko vpiše vsakdo.

Odprta je vsaki delavnik od 10.—12. dopoldne in od pol 6.—9. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 9.—12. dopoldne 1929.

Telefon št. 2512. Nov seznam knjig!

.....

Pred novo vladno krizo v Nemčiji

zaradi zvišanja davka na pivo — Kriza vlade je v četrtek? —

Berlin, 20. januarja. Državni kancelar Müller bo v četrtek prvič pozval voditelje vseh strank, ki so za vlado, na medfrakcijski razgovor, da ugotovi v koliki meri bodo stranke, ki so za vlado, odobrile davčni načrt, kakor za je sprejela vlada. Ti razgovori so potrebni, ker bavarska ljudska stranka, ki pripada vladnim strankam, odločno odklanja proračunski predlog in davčne predloge državnega finančnega ministra Schäzla. Frakcija bavarske ljudske stranke se bo sestavila že v ponedeljek v državnem zboru.

V političnih in parlamentarnih krogih računajo zelo resno s tem, da bo frakcija z ozirom na sklep vlade glede zvišanja davka na pivo in z ozirom na sklep znižanja deležev za posamezne dežele sklenila od-poklicati poštne ministra ki je pristal bavarske ljudske stranke. Če se to sklene bo frakcija uvedla še nove opozicijske ukrepe in vlada bo ako ne nastopilo ne-predvideni dogodki, zašla v resne težave. Centumaska frakcija se je zbrala že danes popoldne, da zavzame stališče glede proračuna in davčnih predlogov.

Akcija za gospodarsko Malo antanto se nadaljuje

Bukarešta 20. januarja. Znanje minist-rstvo je na imitativno Jugoslavije pod-vzelo v Beogradu in Prazi korake in pred-lazalo, naj bi prisel v Bukarešto po en za-stopnik vseh treh držav ki naj bi točno določili vprašanje, v katerih bi se bilo tre-ba posvetovati. Načrt ki bi ga izdelali ti zastopniki, bi bil nato predložen posameznim vladam v odobritev, nakar naj bi bila v začetku maja sklicana v ta namen ple-narna konferenca v Bukarešto.

Španski delavci ne smejo stav-kati

Barcelona, 20. januarja. Delavci velike mednarodne razstave so pričeli stavkati. Vlada je nato sklenila, kakor poroča Pri-mo de Rivera v svojem komunicatu, da bo delavce ako v ponedeljek ne prično zo-pet delati, končnovaljavno odustila iz slu-žbe in jih spravila v notranost države kjer jih bo porabila za dela na poljih.

Trgovinska pogajanja s Španijo

Beograd 20. januarja. Načelnik ministr-stva za trgovino dr. Steinetz odovuje pri-hodnje dni v Španijo da se dogovorijo s špansko vlado glede pozajanih za sklenitev trgovinske pogodbe. Naša vlada je izrazila željo, da bi bila sklenjena pogodba do otvoritve velike razstave v Barceloni dne 15. maja. Te razstave se bo udeležila tudi naša država.

Hripa pojema

Berlin, 20. januarja. Epidemija hripe, ki je do zadnjega naraščala, je danes neko-liko odnehala. Smrtneze slučaja zaradi hri-be danes ni bilo.

Draždane, 20. januarja. Številno

Bogata smučarska nedelja

Dobro obiskane in lepo uspele smuške prireditve v Bohinju, na Bledu, v Logatcu in drugod

Velike smuške tekme za prvenstvo Bohinja

Na Bistrici se je zbral v nedeljo ves Bohinj, ki se zanima za zimski sport. Dan je bil lep, da si lepega zimskega dneva človek sploh želel ne more. Tudi smuka je bila tako izborna, kakor so jo le malo deležni smučarji.

Razen domačinov, ki so se, kakor že omenjeno, zbrali iz vsega Bohinja, so prišli tekmovalci naši najboljši smučarji iz vse Slovenije.

Smuške tekme so otvorili olimpijci, ki so vozili 18 km dolgo progo. Bila je zelo dobro izbrana, prav po norveškem sistemu. Tudi markacija je bila, izvedena dveh točk, dobro izvedena. Tekmovalci jih je 6, eden je odstopil, eden pa si je zlomil smuči na slaba 200 m. Doseženi so bili zaradi zelo ugodnega snega prav lepi uspehi.

Olimpijci so se plasirali v naslednjem redu:

- Ing. Janko Janša (Ilirija) 1:34:27;
- Stane Bervar (Ljubljana) 1:37:06;
- Boris Jenko (Ilirija) s pokvarjenimi smučmi;
- Peter Klobfutar (SP Kranjska gora) 1:43:33;

- Stane Šporn (Skala) 1:48:26.

V skupini nekvalficiranih saveznih tekmovalcev so dosegli:

- Tomaž Godec (SK Bohinj) (najboljši čas) 1:52:07;

- Anton Murovec (SK Bohinj) 1:43:27;
- Stane Frank (SK Ljubljana) 1:53:08;
- Avugst Primožič (SK Trbič) 2:02:57.

Juniorji so vozili:

- Gasperin Jože 1:48:31;
- Levko Arh 1:49:02;
- Ferdo Kofol 1:59:08 (vsi trije SK Bohinj).

Dame na prosti 5,5 km so se plasirale:

- Vida Brvar 35:38;
- Marta Pibernik 38:38.

Popoldanske tekme

Popoldne je tekmovala bohinjska mladina v dveh skupinah, in sicer ločeno od 13. do 18. in od 8. do 13. leta. Na 4 km dolgi progi so bili doseženi naslednji uspehi:

- Jakob Žen (Boh. Bistrica) 16:54;
- Alojzij Oder (Stara Fužina) 17:30;
- Janez Podlipnik (Laški Rovt) 17:44;
- Maks Sodja (Boh. Bistrica) 18:01;
- Leopold Kobler (Ravne) 18:31.

Prav lepe uspehe so dosegli najmlajši, in sicer:

- Albin Novšek (Boh. Bistrica) 18:13;
- Fran Korosec (Koprivnik) 18:58;
- Florjan (Stare Česnice) 19:36;
- Stanko Rozman (Boh. Bistrica) 19:47.

Zadnji je bil najmlajši in najmanjši Martin Stare iz Česnice, ki je prevozil progo v 20:05.

Prireditve so potekle v najlepšem redu in jih je zabeležiti med pomembne dogodke v razvoju našega smučarstva.

Propagandni smuški tek na Bledu

Tudi Bled je imel včeraj svojo smuško prireditev, katere so se udeležili po večini domačini in bližnji okoličani. Sneg na 8 km dolgi progi je bil dober in proga zbrana dosti ugodno. Le na točkah, kjer je veter odpihal sneg, so vozili vozači nekoliko težje, toda kljub temu dosegli lepe uspehe. Startalo je 18 tekmovalcev.

Najboljši čas je dosegel Ivan Črne (SK Gorje) 59:24; nato so sledili: Joško Vrhunc (SK Bled) 1:02:11, Milan Kuhelj (SK Gorje) 1:05:44 in Ivan Čej 1:07:09.

Na startu in cilju je bilo zbranih okoli 300 ljudi, po večini okoličanov. Popoldne so se vršili skoki na mojski zgrajeni skakalnici, ki sta jih izvajala z veliko spretnostjo ing. Janko Janša iz Mojstrane in Joža Pogačar iz Ljubljane.

Tudi po drugih večjih krajih Gorenjske so se včeraj vršile večje in manjše tekme v smučanju. Na vseh postajah Gorenjske so vstopali smučarji, ki so nedeljo preživeli v snegu in solncu.

Otvoritev prireditve smuškega kluba v Logatcu

Letos ustanovljeni in zelo agilni smučarski klub v Logatcu je priredil včeraj svojo prvo javno tekmo, ki je prav dobro uspešla. Tekme se je udeležilo 21 tekmovalcev, med njimi 5 vojakov-graničarjev, od katerih so razen enega vsi prišli na cilj.

Približno 5 km dolga proga, ki je bila dobro markirana, je vodila od kapelice pri Sekirici na Zenc, po grebenu Zenc na Gaberke, nato v dolino za Gor. Logatcem po ravni pod Sekirico na njen vrh in nato do cilja pri Kapelici, kjer je bil tudi start. Tekmo je točno ob 14. otvoril v imenu

Zimsko solnce nad Ljubljano

Vedra ljubljanska nedelja — Razgibani izletniki in sportniki — Tišina v mestu, živahnost na deželi — Nezgode, vreme —

Ljubljana, 20. januarja.

Po zibirskem mrazu je sinoči zapihal lahčen južni veter, ki je za nekaj ur sonečale ozračje in potisnil živo srebro nazaj na prve stopnje pod ničlo. Tekom jasne noči pa je začel zopet nastopati hlad in davi je toploter pokazal 10 stopinj mraza. Jutro je obetalo krasen zimski dan, namenjen velikim zimskim sportnim prireditvam in zopet veselim pohodom v svobodno prirodu.

V soboto zvečer so zabave željni ljubljanci absolvirali par živahnih domačih vesel. Edini veliki prireditvi sta bili Merkurjev ples v Unioni in Slovenski večer v Kazini, ki sta oba uspešno izredno lepo.

Nedeljo so ljubljanci preživeli v največjem razpoloženju. Ker je že kmalu dopolne prisiljalo solnce, se je napotilo v okolico in dalje ven na deželo mnogo izletnikov. Vzlic visokemu datumu se je gibalo po okoliških goštinah nenavadno veliko dobrovoljnih mešanov, ki pa so to pot počasi povpraševali po kranjskih klobasah, kakor po vinu. Pogovor se je največ sukal okoli hrčice, ki se je ljubljanci zaradi večnega menjavanja vremena vedno bolj boje in jo preganjajo kakor pač vedo in znajo.

Drsalci in smučarji so izrabili nedeljo do skrajnosti, bržčas v zavesti, da prihodni dnevi zanje ne bodo več tako idealni, kakor v zadnjih dveh tednih. Zlasti popoldne je prišlo solnce sneg že taliti in je zamrzlina marsikje tako odjenjala, da so nastale mokre, umazane vedne luže, po gladkem tlaku v mestu pa je marsikomu izpodrsnilo.

Policijski stražniki, ki so pretekli dni tpeji zaradi skolekega mraza prav hude muke, so se danes vsaj tekom dneva potuili na svojih stolišnih prav imenitno. Ker je v mestu vladal popoln mir, so se lahko zabavali samo z opazovanjem sprehajalcev. Tudi sicer je danes policijski aparat popolnoma počival. Prijet je bil le neki pijanček, ki je dromljal po mestnih ulicah pozno po-

noči ratne rodoljubne pesmice, ki jih je doppel kočeno tudi proti jutru v polletjskem zaporu.

V splošno bolnico so popoldne pripeljali 18-letnega sina železniškega čuvaja iz Podnarta Stanka Deriča, ki si je pri smučanju zlomil desno nogo. Enako nesrečen je bil Henrik Piller, 16-letni sin krojaškega mojstra iz Vodmata. Smučal se je v gozdu nad Stepanjo vasjo, pri tem pa tako nesrečno padel, da je oblezel na robu neke vzbočine z zlomljenim nogo. Njegovi tovariši so o nesreči takoj obvestili stražnika, ki je uredil, da so mladega sportnika prepeljali v bolnico. V Komenskega ulici, na hlevu Rajka Turka, se je hotel danes popoldne odpočiti ljubljanski potepinec France Homec. Ko je pristojkjal po lestvi in stopil na deske se je hotel kar hitro zavaliti v seno. Pri tem pa je zadel v par škornjev. Odmotal je hitro seno in zagledal pred seboj ljubljanskega berača 70-letnega Andrejčka, ki ga je poznal le pod tem imenom — zmrazjenega. Franceta je pogled na uboga možička tako dirnil, da je skočil zopet na tla in se pri tem skoraj sam poškodoval. Hitel je, kar so ga nesle noge, na rešilno postajo in prosil, da pridejo po Andrejčka usmileni ljudje. V Komenskega ulico je kmalu prišel rešilni avto, ki je spravil zmrazjenega reveža, v katerem pa je še tlelo življenje v bolnico. A čim so ga prenesli iz voza v posteljo, se je bedni Andrejček za hip zavedel — nato pa izdihnil. Truplo so torej s postelje takoj prenesli nato v mrtvašnico splošne bolnice.

Kakor dan je tudi večer potekal mirno. Z Gorenjskega so se vračali zadovoljni izletniki in mnogi sportniki, ki so se naužili lepot smučanja v Bohinju na Bledu in drugih zimskosportnih toriščih. Mraz je po zatonu solca, ki je ves dan razpisalo bogastvo blagodejnih žarkov, začel zopet rahlo priskakati. Termometer je okrog 18. pokazal — 6 stopinj.

Zgodba o podivljanem volu na Dolenjskem

Beg s poti v smrt — Brezuspešen lov za nenavadnim begunom — Podivjana in prestražana žival v gozdu —

Ljubljana, 20. januarja.

Trgovca s klavno živino g. Janko Damjanovič je nakupil pred kakimi 14 dnevi na Dolenjskem in v okolici Velikih Lašč več parov pitanih volov, da jih proda ljubljanskim mesariem in v inozemstvo. Goničji so prignali kupljene vole na postajo Velike Lašče, kjer so jih spravili v vagonce, da jih lukamatija potegne proti Ljubljani. Na kolodvoru je mukalo 12 volov in 11 jih je prav rado sledilo gonjačem v vagon. Le eden je bil ves divji, ki se ni ustrašil gonjačeve gonjače, marveč je potehnilo gledal okrog sebe. Pred vstopom v vagon je pričel nenadoma brcati okrog sebe, naka je hipoma okrenil glavo, zarjnil in se bliskoma pognal nazaj.

Težki vol je privzignil rep, parkrat zamukal, nato pa se pognal v divjem begu čez polje ter kmalu izginil preganjalcem izpred oči. Goničji so beguna zasledovali več ur, toda vol je bil mmozo umejši in se je izmuzel v gozdu. Nastala je noč in transport volov je moral naprej brez dvanajstih tovaršev.

Goničji so sklenili, da prično lov za pobesnelim volom kol naslednji dan. Res so se točno zbrali na dogovorjenem mestu in šli za sledom, ki je vodil preko travnikov in obironkih gozda, mimo vasi in zopet v hrib. Zasledovanje pa je zopet ostalo brez uspeha. Sledi so se križale in se končale.

Pri zdravniku

— Prvo, kar vam moram svetovati, je to da nebate kaditi in piti.

— In drugo?

— Tvoji stih.

čulo pred 2 mesecema, ko je parfumerijsko podjetje preko Sotle obnarodilo natečaj 2 tisoč dinarjev za najboljši reklamni granes. Vsa dva ljubljanska poeta sta se, kolikor vem, udeležila tekme. Prvi, g. Ruša, je natečaj dvajset dvostrešnic na tisti tovarniški proizvod za toaletne, ki ga je iz antiklamnosti ne omenil. Nekaterim pohvalnikam smo se v gostilni od srca nasmejali, ta ali ona je bila pač pregovorljanska, zato pogrešana, saj hrbtovke ne segajo po takih lepoticah, n. pr.

Vse sladka se, laska moji babi, odkar mi ona x v. z. milo rabi.

Zavedla ga je vsekakor rožica, kar se po Nypopovem zadržku dogaja čisto v ljudskih ročnicah kakor v talle: Araignée du matin-chagrin, araignée du soir-espoir, ožroma če nemški bolje razumete: Spinne am Morgen bringt Kummer und Sorgen, Spinne am Abend, erquickend und labend. Pravici na ljubo moram dostaviti, da so sodobni ljubkoslovci dogmali nekovi zvezo med zgodaj šetajočim pajkom in bližnjim vrenom . . .

Drugi nastajatelj ali kandidat, odkočnejši Druša, je takisto upal sklatiti prvo nagrado. Po ovinkih sem sezna za nekaj njegovih prispevkov. Eden se je glasil, imajoč na umu žensko, ki uporabila zavedni prašek, nekako takole:

Spavaj ležeš stara, prebudiš se nova, pa ne boče treba niti Voronova. In tista dva mila »jurija«, kdo ju je dobil? Ne g. Ruša, ne Druša, marveč zornooka krasotica za svoja dva verza prvenca: njen oče, g. Modravec, je pri hrvaški

Slap je, kdor se s petjem kvkvarja. Kranlec mol mol osle kaže.

Nomlins Umbra.

Zadnja pot

dr. Antona Schiffrerja

Ribnica, 20. januarja.

Danes popoldne smo spremlili na niezovi zadnji poti dr. Ant. Schiffrerja. Moža kremenitega značaja, kakršnega ne premore več naša velika dolina, ki nam je bil dolgo vrsto let učitelj, voditelj in dobitnik, ki je stal do svoje nenadne smrti kot kranitni steber med nami. Velika naša dolina je lahko ponosna, da je živel dolgo vrsto let med nami mož, ki v vsej daljini okoli ni imel nikogar, ki bi tudi le iskrice sovrastva govoril njemu.

Kako nesebično in požrtvovalno je deloval pokojnik med nami in kako priljubljen je bil med ljudstvom, pričajo neštivilne, z žalnimi trakovi ovite trobojnice, ki se vise s steherne naše hiše, in pa ogromno število ljudstva, ki je šlo v žalnem sprevodu.

Že z jutranjim vlakom je prispelo veliko število ljubljancov, pokojnikovih znancev, prijateljev in stanovskih tovarišev, večje število Sokolov z godbo, zastopniki oblastne organizacije SDS, železnice, zdravniške zbornice itd. Okoli poldneva pa so prišli Sokoli v krotih iz okoliških občin, veliko število gasilcev in pokojnikovih znancev, ki so se tudi iz oddaljenih krajev pripeljali na sanel, da oddelnič vidijo moža, ki jim je v življenju storil toliko dobrega. Vsakdo je znal povedati storjeno mu dobroto, saj pokojnik pri izvrševanju svojega poklica ni odrekal podpore in pomoči nikdar in nobenemu. Zato je tembolj težko bilo današnje zadnje slovo.

Že kmalu po 2. uri se je pričel vrstiti žalni sprevod izpred pokojnikove vile. Na čelu spreveda se je razvrstila mladina osnovne in meštanske šole, za njo Sokoli v kroju s praporji in godbo Sokola iz Ljubljane, nadalje gasilci iz Ribnice in vseh okoliških občin, za njimi številni nosilci žalnih venčev. Ob 3. po blagoslovitvi krste se je pred hišo pokojnega poslovil od nlega v imenu oblastne organizacije SDS g. ravnatelj Jug. Šigar klene besede so marsikomu zvalile solze v oči. Pevski zbor ribniškega Sokola je zapel večno lepo »Vigredo«, nakar so naložili krsto na sanj, ovite s črnim blagom, pred katere so bili vpreženi štirje vranci. Za krsto je stopala užaloščena pokojnikova rodina, sorodniki, deputacije in nepregledna množica občinstva.

Po blagoslovitvi v župni cerkvi je krenil žalni sprevod proti pokopališču na Hrovači. Krasno zimsko solnce je sijalo ko se je premikala dolga veriga žalujočih iz Ribnice po polju proti pokopališču mrtvih. Že je krenil sprevod skozi pokopališka vrata, ko so se se poslednji pari počasi premakali izpred župne cerkve.

Po končanih duhovnih obredih je pri odprtem grobu spregovoril industrijalec gospod Ivan Rus iz Loškega potoka, ki se je poslovil kot pokojnikov prijatelj, zaljubljenosti poslednji za vse dobroto, ki jih je storil v svojem, nad 30letnem zdravniškem službovanju v ribniški dolini. Z globoko občutnim govorom se je nato poslovil od svežega groba br. Nande Marolt v imenu JSS v srce so segale njegove izklesane besede in kakor od nakovala je odjeknil naokoli njegov poslednji sokoški »Zdravo«. Ob grobu sta se poslovala še lekarnar g. Jože Ančič v imenu občine Ribnice in dr. Arko iz Št. Vida v imenu društva okrožnih zdravnikov in zdravniškega društva. Med petjem žalostinke so jele padati grude na krsto . . .

Težko smo se poslovali od njega, ki je bil s svojim vzornim značajem naš buditelj, šigar smrt je povzročila med nami zvežalo vrzel, ki se ne bo izpopolnila nikdar več!

Podedovanje lastnosti

predava univ. prof. dr. B. Zarnik ob 8. uri v mali kazinski dvorani. Skioptične slike! Skioptične slike! Zveza kulturnih društev.

Separacija v Krmelu zgorela

Krmel, 20. januarja.

Pri separaciji šentianskega premožekona je danes nenadoma izbruhnil požar. Ogenj se je vnel ob 9. zjutraj zaradi parne kurilave v provizorični sušilnici in takoj prešel na leseni del separacije, ki je bila navzlic železni konstrukciji mahoma v plamenih.

Veliki ogenj zabil so krozili uničiti doberšen del podletja. Kmalu so orihiteli na kraj požara gasilci. Reševalni akcij pa so se pridružili tudi mnogi rudarji in ostale prebivalstvo. Prizori ob rašenju so bili razburilivi. Neumornemu naporu vseh gasilcev in reševalcev pa se je vendar posrečilo okrog 11.15 požar lokalizirati in končno popolnoma ugasiti. Zgorelo je domala vse leseno ozrodie. Človeških žrtev k sreči ni bilo. Škoda še ni ocenjena vendar se lahko smatra, da v razmerju z zroččo nevarnostjo ni prevelika. Separacija pa bo morala nekaj tednov počivati in bo podletje lahko dobavljalo le nesortiran oremoz. Posebno je požar oškodoval doberšen del delavstva, ki bo nekaj časa zoget brez službe.

Žrtev mraza

Litija, 20. januarja

Predilniške delavce iz Jablemkih lazov so nedavnega tura na poti v litijsko tovarno našle človeka, slonečega negibno ob borovcu. Ko so se mu približale in ga začele dražiti, so uvidele, da je siromak ponosni amrnil. V mrutlu so spoznale splošno znanega: Hljevaga Andrejčka, 66-letnega berača-dobrovoljčka, ki je že desetletja dan na dan poloval po litijski okolici, posebno še okrog Cerovca ter prosilj od hiše do hiše. Bil je znan original, ljudje so ga povsod imeli prav radi. Klobuk je vselej nosil umaroba, okrog vratu pa je bil vedno opasan kar s tremi kravatami in zbijal je hle, kakor pravcati Kurent. Režeka, ki je postal žrtev letošnje strupene zime, so včeraj pokopali na farnem pokopališču.

RAMONA

božanski film nepozabne

Doloros del Rio

je navdušil vso Ljubljano! Vseposvoda se govori le o njem! Danes radi večernega koncerta predstavi le ob 4. in pol 6. uri.

Telefon 2124.

Telefon 2124.

ELITNI KINO MATICA.

